

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 454/2018-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. augusta 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Fabiánom, Štúrova 20, Košice, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Co 553/2015 z 12. mája 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júla 2018 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Fabiánom, Štúrova 20, Košice, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 553/2015 z 12. mája 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ sa v procesnom postavení žalobcu žalobou doručenou Okresnému súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) domáhal proti žalovanému ([REDACTED]), správca konkurznej podstaty úpadcu HORIZONT SLOVAKIA, a. s.) za účasti intervienta na strane žalovaného (Koopratíva poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, Bratislava) zaplata sumy 229 038 € s príslušenstvom.

Svoj nárok sťažovateľ odôvodňoval tým, že sa zúčastnil ponukového konania na predaj časti majetku mimo dražby patriaceho do konkurznej podstaty úpadcu Horizont Slovakia, a. s. v konkurze, ponúknutého správcom konkurznej podstaty úpadcu; sťažovateľ sa uchádzal o kúpu majetku z konkurznej podstaty úpadcu (nehnutelnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území Bratislava-Staré mesto). Dňa 31. marca 2004 sťažovateľ uzavrel so žalovaným (správcom konkurznej podstaty úpadcu) kúpnu zmluvu týkajúcu sa predmetných nehnuteľností. Návrh na povolenie vkladu vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam žalovaný podal 1. apríla 2004 a zároveň požiadal o urýchlené konanie (konanie bolo vedené Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra Bratislava I). Z dôvodu vedenia iného konania o návrhu na povolenie vkladu k predmetným nehnuteľnostiam (konanie vedené pod č. 454/02) bol vklad vlastníckeho práva sťažovateľa k predmetným nehnuteľnostiam povolený rozhodnutím Katastrálneho úradu v Bratislave, Správou katastra Bratislava I č. V 537/04 až 25. mája 2004, t. j. po uplynutí takmer dvoch mesiacov od podania návrhu na vklad.

Sťažovateľ uzavrel 1. apríla 2004 ako budúci predávajúci s [REDACTED] ako budúci kupujúci zmluvu o budúcej kúpnej zmluve, podľa ktorej sa (sťažovateľ) zaviazal prediť budúcemu kupujúcemu predmetné nehnuteľnosti, ktorých vlastníkom sa na základe kúpnej zmluvy z 31. marca 2004 ešte len mal stať. Pre prípad porušenia záväzkov budúceho predávajúceho si zmluvné strany zmluvy o budúcej kúpnej zmluve

dojednali v prospech budúceho kupujúceho zmluvnú pokutu v sume 6 900 000 Sk (229 038 €). Sťažovateľ pre nesplnenie záväzku vyplývajúceho zo zmluvy o budúcej kúpnej zmluve budúcemu kupujúcemu 5. mája 2004 zaplatil zmluvnú pokutu, o čom svedčí notárska zápisnica č. N 479/2004, Nz 38821/2004 spísaná notárkou [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ následne žalovaného vyzval na náhradu škody v sume zodpovedajúcu zmluvnej pokute, ktorú bol (sťažovateľ) povinný zaplatiť v dôsledku omeškaného nadobudnutia vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 20 C 87/2006 z 11. mája 2015 žalobu sťažovateľa zamietol. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil ako vecne správne. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 4 Cdo 225/2017 z 23. apríla 2018 (ďalej len „uznesenie z 23. apríla 2018“) odmietol.

Napadnutý rozsudok krajského súdu sťažovateľ považuje za arbitrárny a nepreskúmateľný, keďže z neho nevyplýva, ktoré skutočnosti vo vzťahu k povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu považoval za preukázané a ktoré nie, a rovnako tak z neho nevyplýva ani to, akými úvahami sa odvolací súd pri hodnotení dôkazov riadil, pričom jeho skutkové zistenia si podľa sťažovateľa vzájomne odporujú.

Podľa názoru sťažovateľa odvolací súd nesprávne právne posúdil existenciu povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu, keďže vychádzal z ustanovení Občianskeho zákonníka, a nie Obchodného zákonníka, ktorý povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu upravuje na princípe objektívnej zodpovednosti a bez možnosti liberácie.

Sťažovateľ zdôrazňuje, že v konaní predložený dôkaz (list žalovaného zo 14. novembra 2003) preukazuje, že žalovaný v čase podpisu kúpnej zmluvy mal vedomosť o prebiehajúcom vkladovom konaní. Okresný súd a následne aj krajský súd podľa sťažovateľa dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď dôvodili, že v čase

uzavretia kúpnej zmluvy si sťažovateľ musel byť vedomý, že pri prevode nehnuteľnosti môže dôjsť ku komplikáciám pri prevode pozemkov, resp. s vkladovým konaním.

Vo vzťahu k otázke primeranosti zmluvnej pokuty podľa sťažovateľa z rozhodnutia prvostupňového súdu nevyplýva, na základe *„akých dôkazov dospel súd prvej inštancie k záverom, že predmetná zmluvná pokuta bola neprimeraná, a v tejto časti je predmetné rozhodnutie... nepreskúmateľné a arbitrárne“*.

Rovnako je podľa sťažovateľa nepreskúmateľný aj záver okresného súdu, že žalovaný vzhľadom na všetky jemu známe okolnosti postupoval s odbornou starostlivosťou. V tomto kontexte sťažovateľ argumentuje, že žalovaný nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keďže *„mal k dispozícii v zmysle § 69 ods. 5 zák. č. 162/1995 Z. z. (katastrálny zákon v znení platnom ku dňu uzatvorenia kúpnej zmluvy), len informatívny [REDAKOVANÉ], k. ú. [REDAKOVANÉ], ktorý bol aj súčasťou znaleckého posudku, a nie list vlastníctva použiteľný na právne úkony, a už predmetná skutočnosť sama osebe by mala byť pri postupe s odbornou starostlivosťou dôvodom na preverenie skutočností, prečo mu nebol katastrom nehnuteľností vydaný list vlastníctva použiteľný na právne úkony, ktoré by viedlo k zisteniu právne relevantných skutočností o prebiehajúcim inom vkladom konaní... ktoré bránilo prevodu nehnuteľností na základe kúpnej zmluvy zo dňa 31. 03. 2004“*.

Okrem uvedeného sa okresný súd ani krajský súd podľa argumentácie sťažovateľa nevysporiadali v odôvodnení svojich rozhodnutí s tým, či

- v danom prípade došlo k porušeniu právnej povinnosti,
- v danom prípade vznikla sťažovateľom uvádzaná škoda a v akej výške,
- existuje príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti žalovaného a škodou a či
- existuje zavinenie žalovaného.

Na základe uvedených sťažnostných námietok sťažovateľ navrhuje, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie o nej ústavný súd nálezom rozhodol tak, že vysloví porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru

napadnutým rozsudkom krajského súdu, napadnutý rozsudok krajského súdu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie, pričom zároveň sťažovateľovi prizná úhradu trov konania v sume 2 145,36 €.

Sťažovateľ sa v súlade s § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) domáha aj toho, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení a odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu. V tejto súvislosti sťažovateľ tvrdí, že odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa ústavný súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty nemožno zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde to nedovoľuje (m. m. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03). Ústavný súd v tejto súvislosti pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovuje právny názor, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 108/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 218/06).

V rámci predbežného prerokovania veci ústavný súd zistil, že sťažnosťou sťažovateľa napadnutý rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 7. septembra 2016, pričom sťažnosť bola ústavnému súdu podaná až 23. júla 2018, teda nepochybne po uplynutí dvojmesačnej lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd v súvislosti s uvedeným zistením poznamenáva, že ak by mal lehotu na podanie sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu považovať za zachovanú, a to v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej len „ESLP“ (napr. rozsudok ESLP z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 52, 53 a 54)] a svojou už stabilizovanou judikatúrou (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, III. ÚS 167/2010, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 195/2010), podľa ktorej dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu začne plynúť dňom doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolani) a je považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu – vo veci sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu –

musel by pri posudzovaní otázky dodržania lehoty na podanie sťažnosti vychádzať z doslovného znenia zákona o ústavnom súde a v tejto súvislosti predovšetkým z toho, že ak sťažovateľ uplatnil mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, spôsobilý podľa jeho názoru zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietol ako neprípustné, mal namietat' vo svojej sťažnosti aj postup, resp. rozhodnutie dovolacieho súdu, čo však neurobil (obdobne IV. ÚS 302/2014, I. ÚS 81/2018). Za splnenia uvedenej podmienky, aj keby došlo k situácii, že ústavný súd pochybenie v postupe a rozhodnutí dovolacieho súdu nezistí a porušenie práv sťažovateľa nevysloví, mohol by aj napriek tomu preskúmať súčasne rozhodnutie odvolacieho súdu (porov. napr. III. ÚS 543/2012).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd bez toho, aby sa argumentáciou sťažovateľa osobitne zaoberal, konštatuje, že počítanie zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty od doručenia uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 225/2017 z 23. apríla 2018 neprichádzalo v konkrétnych okolnostiach posudzovaného prípadu do úvahy, pretože toto rozhodnutie dovolacieho súdu sťažovateľ svojou sťažnosťou nenapáda.

Vzhľadom na uvedené závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa smerujúcu (len) proti napadnutému rozsudku krajského súdu odmietol ako oneskorene podanú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch uplatnených v sťažnosti (vrátane návrhu na prijatie dočasného opatrenia) stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. augusta 2018